

- відповідний рівень знань студентів;
- методична майстерність викладача;
- всебічна підготовленість до семінару.

Найпростіша форма тематичної дискусії — обговорення протягом короткого часу певної проблеми з теми семінарського заняття в групах із кількох осіб, а потім аналіз результатів цих обговорень у складі всієї групи.

Також можливо спочатку індивідуальне вивчення студентами проблеми і підготовка кількох запитань. Потім створюються пари й обговорюються ці проблеми попарно в межах 10 хвилин, а інші студенти спостерігають за дискусією та характеризують її.

Дискусію також можуть спричинити доповідь студента або викладача, елементи мозкової атаки або ділової гри. Студенти намагаються висунути якомога більше ідей, не критикуючи їх, а потім виокремлюють найзмістовніші, які обговорюють, оцінюють можливість їх доведення або спростування.

Отже, тематична дискусія є активним та дієвим процесом навчання, яка застосовується на семінарських заняттях з теорії держави і права, поглиблює теоретичні знання студентів, вчить аналізувати матеріал, знаходити дискусійні моменти та робити обґрунтовані висновки.

Малишева М. Х., асистент кафедри міжнародного та європейського права

АУДИТОРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ: ДОСВІД ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ

У процесі освітньої діяльності педагог повинен визначити основну мету, яку він прагне досягти. Процес освіти має дві основні цілі: ознайомити студента з матеріалами програми та навчити його «навчатись». Зважаючи на стрімку динамічність розвитку наукових знань, появу нових наукових концепцій, матеріали, що були засвоєні, через кілька років можуть втратити свою актуальність. Так, наприклад, часті зміни в законодавстві зумовлюють необхідність постійного оновлення знань щодо економічних та юридичних категорій. Тому завданням педагога є навчання студента самостійно проводити пошук та аналіз необхідної інформації після закінчення курсу дисципліни. Поряд з тим, помилковим є висловлювання: «Головне знати де шукати». Показник

якісної освіти — вміння приймати правильні рішення, що витікають із професійної діяльності миттєво, опираючись на наявні знання і набутих навичках і вміннях. Тому студент повинен отримати весь спектр практичних знань, які він використовуватиме у своїй подальшій діяльності. Так, наприклад, у рамках курсу регулювання зовнішньоекономічної діяльності, студент має вивчити не тільки теоретичні положення ЗЕД (правові режими зовнішньоекономічної діяльності, основи державного управління зед, питання відповідальності за вчинення правопорушення у сфері зовнішньоекономічної діяльності тощо), але й набути прикладних навичок: навчитись складати зовнішньоекономічні договори (контракти), отримати знання щодо послідовності отримання ліцензій у зовнішньоекономічній діяльності тощо. Яким чином цього можна досягти?

Під час аудиторської діяльності педагога варто використовувати наступні методи: метод роботи в групах, моделювання проблемних ситуацій, колоквіум, дебати. Так, недоцільно у своїй педагогічній діяльності спиратися виключно на опитування студентів із заданої тематики. Опитування слугує проміжною формою навчального процесу, що спрямоване на визначення рівня засвоєного матеріалу. Проте, для формування глибокого сприйняття наукової та практичної проблематики варто диференційно підходити до організації семінарської діяльності. Отож, охарактеризуємо корисність застосування вище перелічених педагогічних методів.

Робота студентів у групах полягає у спільному вивченні певного явища. Так, це може бути аналіз проблемної ситуації і пошук рішення, вирішення задач, аналіз документів тощо. Робота у групах характеризується тим, що суб'єктом співпраці з викладачем є не кожен член групи окремо, а колектив. Таким чином, відповідальність за результати спільної праці також є колективною. Варто зазначити, що даний метод є одним із найпродуктивніших. Моделювання проблемних ситуацій покликане зосередити увагу студентів на прикладному використанні здобутих знань. Ситуації повинні бути практичними, такими, з якими студент зустрінеться у своїй майбутній професійній діяльності. За допомогою колоквіума викладач має можливість акцентувати увагу на найскладніших питаннях і всебічно охопити усне обговорення теми. Дієвим способом організації ефективної роботи є проведення дебатів між студентами. Так, підготовка до дебатів зумовлює необхідність глибокого вивчення теми, формує навички логічного і послідовного викладу думок. Дана форма є однією із найбільш інтеракти-

вних і викликає підвищений інтерес у студентів. Під час проведення навчального процесу варто використовувати роботу з документами, наприклад із зовнішньоекономічними договорами (контрактами), товарно-супровідними документами. Бажано, використовувати даний метод систематично і регулярно. Цікавою та корисною є новітня тенденція, згідно якої популярними стають створення електронних ресурсів, за допомогою яких викладачі можуть організувати навчальний процес. Доволі прогресивним і новітнім методом є електронна співпраця з приводу виконання індивідуальних аналітичних завдань. Завдання мають науково-творчий характер і полягають у дослідженні динаміки розвитку та закономірностей різноманітних юридичних та економічних явищ.

Підсумовуючи все зазначена, варто сказати, що навчальний процес повинен включати в себе диференційовані методи підготовки студентів і бути цікавим.

*Малютін І. А., доц., канд. юрид. наук, доц.
кафедри теорії та історії держави і права*

ВДОСКОНАЛЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Сучасна концепція розвитку вищої освіти передбачає нові підходи до процесу навчання у вищих навчальних закладах України. Одним з важливих її напрямів є вдосконалення самостійної роботи студентів.

Згідно з Положенням «Про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах», самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових навчальних завдань час, яке може здійснюватись різними засобами: використання лекційних матеріалів, підручників, навчальних посібників іншої літератури, наочних матеріалів, мережі Інтернет тощо, забезпечуючи таким чином інтерактивну взаємодію викладачів і студентів під час аудиторного навчання. Життєвий досвід доводить, що темп сучасного життя потребує постійного навчання, вдосконалення знань, оскільки будь-який навчальний заклад не може підготувати фахівця на майбутнє. Навчання випускників у подальшому продовжується самостійно і завданням вищого навчального закладу є формування у студентів